

lige Frihedslove, som alle havde det samme Maal, nemlig at stille det enkelte Medlem af Menigheden i et friere Forhold til Sognepræsten og i det hele taget at befordre det enkelte Menighedsmedlems individuelle Frihed i kirkelig Henseende. Derimod blev der ikke gjort nogen Forandring i den kirkelige Lovgivning i det hele taget, idet Styrelsen var hos Kirkeministeriet med dets Embedsmænd, Provsterne og Biskopperne og Lovgivningsmagten hos de sædvanlige Lovgivningsfaktorer. Ved den Lovgivning, som begyndte i 1903, begyndte man at ændre dette Forhold, idet der ved Lov om Oprettelse af Menighedsraad ogsaa gaves lokalt valgte Raad en ikke ubetydelig Indflydelse, i Begyndelsen blot paa det lokale Styre, men ved Lovene af 1922, og navnlig ved en af disse Love, Loven om Bispervalg, ogsaa paa Styrelsen af Folkekirkens Anliggender i al Almindelighed.

I det hele taget har Menighedsraadenes Vækst, Betydning og Indflydelse været i stadig Tiltagen, og i den senere Tid har man rundt omkring i Landet begyndt at danne Foreninger af Menighedsraad, for at de Opgaver, som paahviler Menighedsraadene, kan blive underkastet Drøftelser indenfor Menighedsraadenes egen Kreds, og for at de eventuelt kan optræde i Fællesskab. Dette sidste har man saaledes navnlig set i den sidste Tid i de sønderjydske Landsdele, hvor Sammenslutningen vel nok er stærkest, og hvor den ogsaa har faaet Udtryk i Anledning af det Lovforslag, vi behandlede i Gaar her i Tinget. Men ogsaa Menighedsraadene i det øvrige Land har begyndt at slutte sig sammen og i den sidste Tid bl. a. søgt at gøre deres Indflydelse gældende med Hensyn til Præsternes Lønningsforhold. Ved denne Udvikling af nye Myndigheder, ved den Indflydelse, som er givet Menighedsraadene, er der indført en væsentlig Indskrænkning i Statens Bestemmelsesret med Hensyn til Folkekirkens Anliggender, og der er opstaaet Muligheder for Konflikter mellem Statsmagten og disse Repræsentationer for Menighederne.

Ministeriet har derfor anset det for formaalstjenligt, at man allerede nu gennem Nedsættelse af et Udvalg søger at faa Klarhed over, hvorledes Forholdet for Øjeblikket er mellem Stat og Kirke paa de mange forskellige Omraader, hvor de berører hinanden, og drøfter Mulighederne for Ændring i dette bestaaende Forhold for eventuelt at stille Forslag derom. Det er jo vistnok saadan, at for alle kirkeligt interesserede Mennesker staar Kirkens fuld-

stændige Frigørelse fra Statsmagten som et Ideal, der ogsaa har fundet Tilslutning i politiske Kredse, bl. a. indenfor det Parti, jeg har den Ære at tilhøre, og, saa vidt jeg ved, tillige indenfor et andet af de politiske Partier. Derfor skulde Udvalget ogsaa tage det Spørgsmaal op til Drøftelse, om det var formaalstjenligt allerede nu at søge gennemført en fuldstændig Adskillelse mellem Stat og Folkekirke. Udvalget skulde i det hele taget undersøge og drøfte, eventuelt stille Forslag om disse Forhold.

Man vil maaske indvende, at det, efter at vi har haft det kirkelige Udvalg, hvis Arbejde ligger til Grund for Lovkomplekset af 1922, er mindre nødvendigt nu at gaa til Nedsættelse af et nyt kirkeligt Udvalg. Men dertil maa jeg bemærke, at det tidligere kirkelige Udvalg havde en meget begrænset Opgave, nemlig at søge at faa Forbindelse mellem den gamle danske Folkekirke og Kirken i de Landsdele, som havde stemt sig hjem til Danmark, faa disse to kirkelige Afdelinger ind under den samme Lovgivning, medens det slet ikke havde til Opgave at drøfte noget af de Forhold, her er Tale om. Dette Udvalg har sin selvstændige, enstaaende Opgave ved Siden af ikke blot det Udvalg, som blev nedsat i 1920, men ogsaa ved Siden af det store kirkelige Udvalg i Begyndelsen af Aarhundredet.

Udvalget foreslaas sammensat af Medlemmer, som vælges dels af Rigsdagen, dels af Menighedsraadene, dels af enkelte i Forslaget nævnte kirkelige Foreninger og Institutioner, dels af Kirkeministeren. Udvalgets Sammensætning er ikke undergaaet store Forandringer ved Behandlingen i det andet høje Ting. Jeg skal i Korthed gøre Rede for de Forandringer, som er indføjet i § 2 i det andet høje Ting, idet jeg bemærker, at § 1 er uforandret, den Paragraf, hvori Udvalgets Opgave fastslaas. Den er uændret tiltraadt af Folketinget.

Efter det oprindelige Forslag skulde 8 Medlemmer vælges af Rigsdagen, saaledes at hvert af de fire største politiske Partier vælger 2. Dette blev ved tredje Behandling i Folketinget ændret noget, som Ordføreren udtrykte det, „af Hensigtsmæssighedsgrunde, af formelle, men ikke reelle Grunde“, idet Bestemmelsen kom til at lyde: „8 Medlemmer vælges af Rigsdagen“. Men Ordføreren bemærkede udtrykkeligt, at Forudsætningen, at hvert af de fire største politiske Partier vælger 2, skulde iagttages ved Valget. Det blev i Folketinget foreslaaet, at der foruden Medlemmerne skulde vælges Suppleanter for dem; det stod ikke i det oprindelige af mig